

Innspill til Voldtektsutvalgets arbeid - fra Stiftelsen Alternativ til Vold.

Alternativ til Vold (ATV) gir behandlingstilbud til de som utøver vold i nære relasjoner, og til de som blir utsatt for vold i nære relasjoner. Igjennom volden skremmer eller krenkes partner til å gjøre ting hun ikke vil, dette gjelder også i det seksuelle samlivet, og kan omfatte voldtekt. Det er utfordrende å definere voldtekter som skjer i en kontekst av et voldelig parforhold, både for den som utfører voldtekten, og for den som blir utsatt.

ATV mener det er viktig at voldtektsutvalget ser på tiltak som kan forebygge både at personer utøver og blir utsatt for voldtekt.

Strafferettslige prosesser og behandling påvirker hverandre gjensidig og bør sees i sammenheng.

Voldtekt i nære relasjoner

Klienter som har opplevd voldtekt i nære relasjoner, mangler ofte ord for den seksuelle volden. Når voldtekt skjer i en ramme av et kjærlighetsforhold der det også er positive følelser og god sex, er det ekstra krevende å være tydelig på hva som er voldtekt og hvem som har ansvaret for voldtekten.

Igjennom terapi hjelper vi klientene til å skille ut hva som er vold/voldtekt og hvem som har ansvaret for volden/voldtekten. Vi bruker også tid på å hjelpe klienten i kontakt med egne følelser, slik at konsekvensene av volden/voldtekten blir tydeligere. Et slikt terapeutisk arbeid gjør mange mer motiverte til å anmelde, og det hjelper dem til å være tydeligere i avhør både på hva som har skjedd og hvordan det har påvirket dem.

Særlige utfordringer knyttet til anmeldelse.

Anmeldelsesprosessen er krevende for den som er utsatt for en slik krenkelse. Voldtekter i nære relasjoner har ofte ingen vitner og få fysiske bevis. Den som anmelder må vurdere hvordan en anmeldelse vil påvirke egen sikkerhet og sikkerheten til eventuelle barn. Ofte er det ord mot ord, og den som er utsatt må tåle at egen psykiske helse og seksuelle historie blir diskutert i detalj.

Utrygghet knyttet til egen sikkerhet, høy henleggelsesrate, lang saksbehandlingstid, og lave straffer, gjør at mange syns belastningen ved en anmeldelse blir for stor.

Behandling kan støtte opp om en strafferettslig prosess. Mangel på behandling kan gjøre den uoverkommelig. Strafferettslige prosesser som drar ut over tid gjør det vanskelig å bearbeide traumet i terapi. Strafferettslige prosesser der klienten føler seg trygg, trodd og ivaretatt, er støttende for det terapeutiske arbeidet.

Oppfølging av utsatte for voldtekt

Vold- og overgrepsmottak, krisesenter og kommunehelsetjenesten bør ha psykologer tilgjengelige for å kunne bistå med akutte helsetjenester etter voldtekt. I tillegg bør langsiktige helsetilbud være tilgjengelige. De fleste som opplever voldtekt strever med virkningene og konsekvensene over tid. Voldtekt skjer ofte i nære relasjoner og det er viktig at terapeuter har voldskompetanse så vel som traumekompetanse.

Arbeid med vold og traumer tar tid. Vi er bekymret over at behandlingstiden på DPSene kortes ned og at det ofte stilles krav til at rettslige prosesser skal være over, før behandling startes opp. Vi mener dette gjør at mange traumatiserte personer må vente for lenge på behandling, må gå igjennom krevende rettslige prosesser uten støtten behandling kunne ha gitt, og ikke får det omfanget på behandling som de trenger for å bli bedre.

Forebygging av voldtekt

Det er viktig at forebygging rettes både mot utøvelse og utsatthet for voldtekt. Det å lære barn og unge hva som er lov og hva som ikke er lov er viktig. Denne informasjonen må gis uten å skremme, eller skape unødig mistillit til omsorgspersoner. Ungdom trenger hjelp til å reflektere rundt samtykke, spesielt når alkohol er inne i bildet. De trenger også å vite hvem de kan snakke med, både om de lurer på om de selv har gått over noens grense, og om de har blitt utsatt for krenkelser.